Volume 11, Number 1, Spring 2016

# The Survey on the Effects of Educational and Occupational Status of Parents in the Academic Achievement of Dentistry Students at University of Medical Sciences of Yazd in Academic Year 2014-2015

Masud Mohammadi<sup>1\*</sup>, Masud Mirzaei<sup>2</sup>, Hosseini Ali Tavakoli<sup>3</sup>, Seyed Hossein Tabatabaee<sup>3</sup>, Hossein Aghili<sup>4</sup>, Hamid Bidbozorg<sup>5</sup>, Hadis Barai<sup>6</sup>

<sup>1</sup>Department of Social Medicine, Faculty of Medicine, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran

<sup>2</sup>Department of Epidemiology, School of Health, ShahidSadoughi University of Medical Sciences and Health Services, Yazd, Iran

<sup>3</sup>Department of Oral & Maxillofacial Patology, School of Dentistry, ShahidSadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran

<sup>4</sup>Department of Orthodontics, School of Dentistry, ShahidSadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran

<sup>5</sup>Department of Dentistry, ShahidSadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran

<sup>6</sup>Department of Epidemiology, Sabzevar University of Medical Sciences, Sabzevar, Iran

#### **Abstract**

**Introduction:** Students' educational status is an important issue in academical training. Students' educational status can be improved by determining the effective causes. The current study aimed to determine the effect of parents' educational and occupational status of students' educational success in the school of dentistry in Yazd university of medical sciences.

**Materials and Methods:** The Discriptive-Analytical study was implemented among 217 students from Shahid Sadoughi Faculty of Dentistry of Yazd in 2014 using the census method. All students with a GPA equal to or over 15 were considered as successful students and those with an average less than 14 as unsuccessful students in academic achievements. Data were collected using a questionnaire and then they were then analyzed using the SPSS 17 software and Chi-Square test.

**Results:** In the present study, there were significant differences between two groups of students (P<0.05) in terms of personal characteristics such as employment status, mother's education, and academic achievement while there were no significant differences between two groups in education and occupation of father and mother's job in their academic success.

**Discussion and Conclusion:** The results of this study indicate that it can be expected to have better success in students' academic achievement in education by enhancing the parents' career and education.

**Keywords:** Academic achievement, Parental, Employment status, Educational status, Dental students

<sup>\*(</sup>Corresponding author) Masoud Mohammadi, Department of Social Medicine, Faculty of Medicine, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran. Email: Masoud.mohammadi1989@yahoo.com



# بررسی تأثیر وضعیت تحصیلی و شغلی والدین در موفقیت تحصیلی دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی پزد در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳

مسعود محمدی الله، مسعود میرزایی ۲، علی توکلی حسینی ۳، سید حسین طباطبایی ۳، حسین عقیلی ۴، حمید بیدبزرگ، حدیث براتی ۶

اگروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران کگروه آمار و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، ایران

<sup>۳</sup>گروه آسیب شناسی دهان و فک و صورت، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران <sup>۴</sup> بخش ارتودنتیکس، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی وخدما تبهداشتی درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران <sup>۵</sup>گروه دندانپزشکی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران <sup>۶</sup>گروه آمار و اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، سبزوار، ایران

## چکیده

مقدمه: وضعیت تحصیلی دانشجویان یک مسئله مهم در امور آموزشی میباشد که می توان با مشخص کردن علل مؤثر در آن اقداماتی به منظور اصلاح وضعیت دانشجویان به اجرا در آورد. مطالعه حاضر با هدف تعیین اثر وضعیت تحصیلی و شغلی و الدین بر موفقیت تحصیلی دانشگده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی یزد انجام شد.

مواد و روشها: این مطالعه توصیفی – تحلیلی در بین ۲۱۷ نفر از دانشجویان دانشکده دندانپزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۳ به روش سرشماری صورت گرفت. دانشجویانی که دارای معدل مساوی و بالای ۱۵ بودند به عنوان دانشجویان موفق و معدل کمتر از ۱۴ به عنوان دانشجویان ناموفق در پیشرفت تحصیلی در نظر گرفته شدند. داده ها با استفاده از پرسشنامه جمع آوری شده و سپس با استفاده از نرمافزار ۱۷ SPSS و آزمون آماری Chi-Square مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته ها: در این پژوهش بین دو گروه دانشجویان از نظر مشخصات فردی مثل وضعیت اشتغال و تحصیلات مادر با پیشرفت تحصیلی اختلاف معنادار مشاهده شد (۲۰/۰۵)، در حالی که بین دو گروه در متغیرهای تحصیلات و شغل پدر و شغل مادر با موفقیت تحصیلی آنان اختلاف معناداری وجود نداشت.

نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد با بهبود وضعیت شغلی و تحصیلی والدین می توان انتظار داشت موفقیت تحصیلی بیشتری را در دانشجویان شاهد باشیم.

كلمات كليدي: موفقيت تحصيلي، والدين، وضعيت شغلي، وضعيت تحصيلي، دانشجويان دندانپزشكي

#### مقدمه

وضعیت تحصیلی دانشجویان به دو جنبه ی پیشرفت و افت تحصیلی وی اطلاق می شود (۱) پیشرفت تحصیلی موفقیت در اتمام دوره تحصیلات و افت تحصیلی ناتوانی و شکست در انجام و اتمام موفقیت آمیز دوره تحصیلات رسمی است (۲). وضعیت تحصیلی دانشجویان یک مسئله مهم در امور آموزشی می باشد که می توان

با مشخص کردن پیشرفت و عدم پیشرفت تحصیلی دانشجویان و علل مؤثر در آنها اقداماتی به منظور اصلاح وضعیت دانشجویان به اجرا در آورد. از آن جا که نیروی انسانی ارزنده ترین سرمایه هر کشور است، پیشرفت و بالندگی اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی هر کشور در گرو تربیت نیروی متخصص و نهایتاً رشد علمی و افزایش سطح آگاهی افراد آن جامعه خواهد بود. رسالت اصلی نظامهای

آموزشی، تربیت نیروی انسانی لازم برای این رشد و پیشرفت به شمار میرود و دانشگاه بهعنوان مهمترین پایگاه علمی پرورش نیروی متخصص، آگاه و باتجربه، نقش بسیار مهمی در این میان ایفا مي كند. نظام تعليم و تربيت از جمله نظام آموزش عالى، همواره با محدودیتها و تنگناهایی مواجه بوده است که عدم توفیق بخشی از دانشجویان در بهرهگیری از امکانات آموزشی و در نتیجه عدم پیشرفت تحصیلی رضایت بخش یکی از تنگناهاست، که باید مورد بررسی مستمر قرار گیرد. یکی از بحرانهای بزرگ نظام آموزشی در کشورهای مختلف، بهویژه کشورهای جهان سوم، مساله شکست و عدم موفقیت تحصیلی است که از دیر باز مورد توجه مسئولان آموزشي بوده است و امروزه نيز از مهم ترين مسائل آموزش و پرورش به شمار می رود. بسیاری از مربیان، جامعه شناسان و روانشناسان بر حسب دیدگاههای خاص خود به این مساله نگریستهاند و تعاریف گوناگونی نیز از ارائه دادهاند که وجه مشترک همه آنها، ناتوانی و شکست در انجام و اتمام موفقیت آمیز دوره تحصیلات رسمی است (۲). سازمان يونسكو مفهوم شكست و عدم موفقيت تحصيلي را به تکرار یایه، ترک تحصیلی زودرس و کاهش کیفیت آموزشی و تحصيلي افراد نسبت مي دهد (٣).

عوامل بسیاری می توانند در شکست و عدم موفقیت تحصیلی دخیل باشند از جمله: جنس، سن، وضعیت تأهل، وضعیت اشتغال دانشجو، محل سکونت، محل اقامت، رشته تحصیلی و مقطع آن، میزان علاقه مندی به رشته تحصیلی، وضعیت اقتصادی خانواده، میانگین تعداد ساعات مطالعه، مدت زمان فاصله بین دبیرستان و ورود به دانشگاه و مشکلات روحی و عاطفی که هر یک به نوبه مطالعهای که در روند پیشرفت تحصیلی دانشجو خواهد داشت. مطالعهای که در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل انجام شده حاکی از آن است که بروز شکست و عدم موفقیت تحصیلی برابر با ۲۰۱۰ یا ۲ در ۱۰۰ نفر دانشجو می باشد. بیشترین میزان شکست و عدم موفقیت تحصیلی مربوط به دانشجو یان رشته های علوم آزمایشگاهی، مامایی و پزشکی بوده است. همچنین در مورد عوامل شخصی مهم ترین مساله شخصی در افراد مبتلا به شکست و عدم موفقیت تحصیلی مساله شخصی در افراد مبتلا به شکست و عدم موفقیت تحصیلی عوامل روحی و عاطفی دانشجو بر آورد شده است (۲).

بر پایه مطالعات انجام شده این مشکل هر ساله در حال افزایش بوده و بسیاری از دانشجویان نمی توانند از عهده محتوای آموزشی

مدون برآمده و یا آنها را در موعد مقرر انجام دهند. ارقام مربوط به شکست و عدم موفقیت تحصیلی به راستی هشدار دهنده است و حاکی از اهمیت موضوع و لزوم انجام تحقیقات در این زمینه است لذا این مطالعه با هدف تعیین تائید یکی از عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی یعنی وضعیت شغلی و تحصیلی در دانشجویان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی یز د طراحی شد.

# مواد و روشها

این مطالعه توصیفی – تحلیلی در بین ۲۱۷ نفر از دانشجویان دوره بالینی دندانپزشکی همید صدوقی بالینی دندانپزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۳ که به روش سرشماری انتخاب شده بودند، انجام شد. معیار ورود به مطالعه گذراندن مشغولیت به تحصیل در دوره بالینی درزمان پژوهش در این دانشکده، در نظر گرفته شد. با استفاده از معدل نمره دروس تئوری و عملی موفقیت تحصیلی دانشجویان مورد بررسی قرار گرفت. بدین صورت که تمامی دانشجویان معدل ۱۵ و بالاتر در دروس تئوری و عملی داشتند، دانشجویان موفق و دانشجویانی که معدل کمتر از ۱۴ داشتند، دانشجویان ناموفق در پیشرفت تحصیلی محسوب گردیدند و معدل ۱۳–۱۴

به منظور جمع آوری داده ها از پرسشنامه استفاده گردید. این پرسشنامه شامل دو بخش: ۱.اطلاعات دمو گرافیک افراد مور د مطالعه (سن، جنسیت، وضعیت تأهل، وضعیت سکونت، محل سکونت فعلی، اشتغال، میزان تحصیلات والدین و درآمد خانواده) و ۲. اطلاعات تحصیلی (معدل دیپلم، رتبه کشوری در کنکور، مشروطیت تحصیلی در دانشگاه،) بود. پرسشنامه به صورت حضوری در اختیار جامعه هدف قرار گرفته و پس از گردآوری، داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS نسخه ۱۷ و آزمون آماری Chi-Square مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

### ىافتەھا

در مطالعه حاضر از ۲۱۷ پرسشنامه توزیع شده، که پس از حذف پرسشنامههای ناقص در نهایت ۲۰۰ پرسشنامه تکمیل شد که پس از تجزیه و تحلیل دادهها شامل ۸۳ مرد (۴۱/۵ درصد) و ۱۱۷ زن ۵۸/۵ درصد) بو د با میانگین سنی ۵/۰۹ ±۸/۸۲.

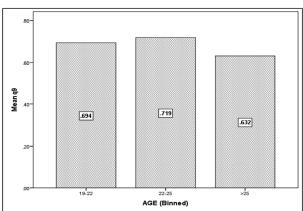


در این مطالعه از تعداد کل پرسشنامههای پرشده ۱۴۰ نفر (۷۰ درصد) موفق و ۸۰ نفر (۳۰ درصد) ناموفق در امر تحصیل شناخته شدند. درصد موفقیت تحصیلی بر حسب جنس در بین دانشجویان دانشکده دندانپزشکی نشان می دهد که این میزان برای زنان ۸۱٪ و برای مردان ۵۴٪ بدست آمد. با انجام آزمون آماری مشخص شد که درصد موفقیت تحصیلی بین دو گروه جنسی از نظر درصد مو فقیت تحصیلی با هم اختلاف معناداری و جو د داشت (p<٠/٠٠١). در جدول ۱ وضعیت شغلی و تحصیلی والدین دانشجویان گزارش گردید که بر این اساس در دانشجویان ناموفق ۷۹ نفر (۶۵/۸٪) و در دانشجو یان موفق ۱۸۸ نفر (۶۶/۱٪) دارای والدین شاغل بو دند، بر اساس نتایج دیگر در این جدول بین دو گروه دانشجویان از نظر مشخصات فردي مثل وضعيت تحصيلات مادر با پيشرفت تحصيلي اختلاف معنادار مشاهده شد (۰/۰۵>)، درحالی که بین دو گروه در

در نمودار یک که بیان کننده درصد موفقیت تحصیلی بر حسب گروههای سنی می باشد، در سه گروه سنی ۲۲- ۱۹، ۲۵- ۲۲، و بزرگ تر از ۲۵ به ترتیب ۶۹، ۷۱ و ۶۳ در صد بدست آمد که با انجام

متغیرهای تحصیلات و شغل یدر و شغل مادر با موفقیت تحصیلی

آنان اختلاف معناداری وجود نداشت.



نمودار ۱- درصد موفقیت تحصیلی در سه گروه سنی ۲۲- ۱۹، ۲۵- ۲۲، و بزرگ تر از ۲۵ در بین دانشجویان دانشکده دندانپزشکی

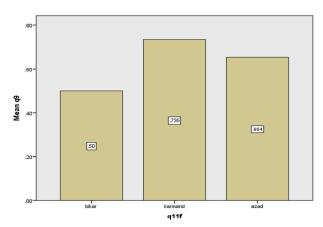
آزمون آماری مشخص شد که درصد موفقیت تحصیلی بین این سه گروه متفاوت نیست و تفاوت معناداری یافت نشد (۲۴٪ <P) نمودار ۲ درصد موفقیت تحصیلی بر حسب شغل پدر را نشان می دهد که برای سه گروه با شغل پدر بیکار، کارمند و شغل آزاد به ترتیب ۵۰، ۷۳ و ۶۵ درصد بدست آمده با انجام آزمون آماری مشخص شد که تفاوت معناداری بین موفقیت این سه گروه وجود ندارد. درصد موفقیت تحصیلی بر حسب شغل مادر نیز نشان می دهد که مادران دانشجویانی که خانهدار و شاغل بودند به ترتیب ۶۹ و ۷۱

جدول ۱- وضعیت شغلی و تحصیلی والدین دانشجویان موفق و ناموفق از لحاظ موفقیت تحصیلی

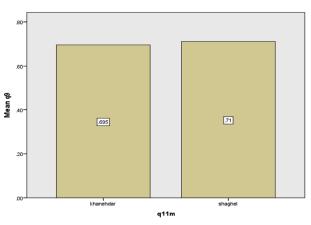
مشخصات شغلی و تحصیلی		دانشجويان ناموفق		دانشجويان موفق		D.volvo -
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	P-value
وضعيت اشتغال	شاغل	<b>V</b> 9	9 <b>۵</b> /۸	١٨٨	99/1	*/***\ -
	غير شاغل	41	44/1	١	<b>٣</b> ٣/ <b>9</b>	
شغل پدر	بیکار	1	1/88	١	•/V1	•/ <b>٣</b> ٩٣
	کارمند	٣١	۵۱/۶۶	۸۶	91/ <b>4</b> 7	
	آزاد	۲۸	49/99	۵۳	۳۷/۵۸	•
شغل مادر	خانه دار	۴.	99/99	٩١	۶۵	,,,,,,
	شاغل	۲.	**/**	49	٣۵	•/۸٧٢
تحصيلات پدر	زير ديپلم	۶	1.	٨	۵/۷۱	
	ديپلم	۲.	44/44	٣۶	70/V1	•/۲۳۶
	دانشگاهی	٣۴	09/99	98	91/0V	•
تحصيلات مادر	زير ديپلم	١٧	۲۸/۳۳	۲.	14/71	•/•٢٣
	ديپلم	19	٣١/۶۶	٣٨	7V/14	
	دانشگاهی	74	۴.	۸۲	۵۸/۵۷	

درصد بدست آمد. که از نظر آماری تفاوت معناداری بین دو گروه و جود ندارد (نمودار ۳).

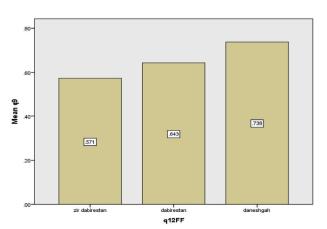
درصد موفقیت تحصیلی برحسب میزان تحصیلات پدر برای سه گروه از دانشجویان با میزان تحصیلات پدر در سطح زیر دبیرستان،



نمودار ۲- درصد موفقیت تحصیلی بر حسب شغل پدر در بین دانشجویان دانشکده دندانیزشکی



نمودار ۳- درصد موفقیت تحصیلی بر حسب شغل مادر در بین دانشجویان دانشکده دندانیز شکی



نمودار ۴- درصد موفقیت تحصیلی میزان تحصیلات پدر در بین دانشجویان دانشکده دندانیزشکی

دبیرستان و دانشگاهی به ترتیب ۵۷، ۶۴ و ۷۳ درصد بدست آمد که اختلاف معناداری در درصد موفقیت این افراد مشاهده نشد(نمودار ۴).

# بحث و نتیجه گیری

در این مطالعه که وضعیت شغلی و تحصیلی والدین دانشجویان گزارش گردید، نتایج نشان داد که بین دو گروه دانشجویان از نظر مشخصات فردى مثل وضعیت تحصیلات مادر با پیشرفت تحصیلی اختلاف معنادار مشاهده شد، درحالی که بین دو گروه در متغیرهای تحصیلات و شغل یدر و شغل مادر با موفقیت تحصیلی آنان اختلاف معناداری وجود نداشت، خزاعی و همکاران (۵) در مطالعهای بیان کردند که بین دو گروه دانشجویان از نظر سن، جنس، سواد پدر و مادر اختلاف آماری معنادار وجود داشت که با مطالعه حاضر مشابهتهایی را نشان می دهد. مطالعه حاضر نشان داد که درصد موفقیت تحصیلی بر حسب شغل پدر تفاوت معناداری بین گروههای شغلی و موفقیت دانشجویان وجود ندارد، همچنین بر این اساس بر حسب شغل مادر برای دو گروه دانشجویان تفاوت معناداری بین دو گروه وجود ندارد و این در حالی است که موفقیت تحصیلی برحسب میزان تحصیلات پدر برای سه گروه از دانشجویان در سطح زیر دبیرستان، دبیرستان، دانشگاهی تفاوت معناداری را در درصد موفقیت این افراد نمایش نداد، همچنین در دو گروه دانشجویان موفق و ناموفق ازنظر میزان تحصیلات یدر اختلاف آماری معنی داری مشاهده نشد اما تحصیلات مادر در موفقیت دانشجویان بهطور معناداری اثر داشت، شاید دلیل آن كنترل و حساسيت بيشتر مادران نسبت به تحصيل فرزندانشان باشد. در مطالعه ده بزرگی و همکاران (۶) بیان گردید که میزان علاقه به پزشكي، انگيزه و سطح تحصيل والدين در دانشجويان موفق از دانشجویان ناموفق بالاتر بوده که با نتایج این مطالعه مشابه است، در مطالعه علیخانی و همکاران (۷) ارتباط معنی داری بین متغیرهای جنس، میزان تحصیلات والدین، شغل والدین و درآمد خانوادگی با افت و شکست تحصیلی دانشجویان وجود نداشت که با نتایج مطالعه حاضر تفاوت دارد که می تواند ناشی از محیط انجام پژوهش و دانشجویان آن باشد که شرایط متفاوتی را تجربه می کنند. در مطالعه چنگیزی آشتیانی و همکاران (۸) بیان گردید

(FM)

بود ولی این اثرات منفی در مورد اندازه خانوار باقی مانده بود که به نظر می رسد اثرات منفی اندازه خانوار بر روی پیشرفت تحصیلی به دلیل کاهش موقعیت اقتصادی اجتماعی خانواده باشد (۱۰). نتایج مطالعه حاضر نشان داد که با بهبود وضعیت شغلی و تحصیلی والدین می توان انتظار داشت تا شاهد موفقیت تحصیلی بیشتری در دانشجویان باشیم و این از طریق آگاهی بخشیدن به والدین و آگاه کردن آنها از تأثیر این امر امکان پذیر می باشد.

# تشکر و قدردانی

از زحمات و همکاری اساتید و دانشجویان دانشکده دندانپزشکی علوم پزشکی شهید صدوقی یزد مراتب تشکر و قدردانی خود را به عمل می آوریم.

که اختلاف معنی داری بین جنس، میزان تحصیلات پدر در بین دو گروه دانشجویان موفق و ناموفق و جود دارد، در حالی که ارتباط معنی داری بین متغیرهای سن، شغل مادر در بین دو گروه دیده نشد. Cornilous همکاران در پژوهشی در رابطه با تأثیر وضعیت اقتصادی بر روی پیشرفت تحصیلی دانشجویان بین وضعیت اقتصادی و موفقیت تحصیلی دانشجویان رابطه مثبت و معنی داری را بیان کردهاند بدین صورت که دانشجویان با موقعیت اقتصادی خوب انگیزه تحصیلی بیشتری داشتند و پژوهشگران بیان کردند که این نتیجه حاکی از آن است که اطمینان داشتن از تأمین امکانات مادی در میزان انگیزه تحصیلی مؤثر است (۹).

Garin و همکاران نیز بیان می کنند که در اغلب کشورها با بهبود زمینه های اقتصادی اجتماعی خانواده های تک والده یا طلاق گرفته اثرات منفی آن بر روی پیشرفت تحصیلی دانشجویان کاهش یافته

#### References

- 1- Roudbari M, Aslmarz B. Study of progress education and related factors in Zahedan University of Medical Sciences in Academic Year (2007-2008). Journal of Medical Education Development Center. 2011;7 (2): 147-152.
- Maleki H. The program curriculum. Mashhad. Payameandisheh. 2000.
- Unesco. Wastage in the word between 1970-1980. Paris. Unesco. 1984.
- 4- Habibzadeh Sh, Porfarzi F, Aminimaleki A. Rate and etiology reasons of educational failure among student of Ardabil University of medical science in 2006-2007. MSc thesis. Ardabil University of medical science. 2007.
- 5- Khazaei M, Rezaei M, Khazaei S. Survey of personal and educational characters in unsuccessfulmedical students in compare with success students. Koomesh, Journal of Semnan University of Medical Sciences. 2008; 9 (2): 87-92.
- 6- Dehbozorgi Gh R and Mooseli HA.A survey on dropout risk factors among medical students, Shiraz medical University,

- 1999. Journal of Babol University of Medical Sciences. 2003; (2): 78-74.
- 7- Alikhani Sh, Markazi Moghadam N, Bromand S, and ZandBeglh M. Evaluation of influencing factors of educational decline of Nursing students of Army University of medical sciences between 2001-2002. Journal of Army University of Medical Sciences. 2006; 4: 819-824.
- 8- ChangizyAshtyani S, Shamsi M, Mohammadbeygi A. [Frequency of educational decline and some effective factors of student's opinion in Arak University of Medical Sciences, 2009].Arak Medical University Journal (RahavardDanesh) 2010;12 (Suppl.4): 24-33.
- 9- Cornilous ML. Influence economics on pupil performance educational research. J Educational Research 1978; 2 (1): 90-94.
- 10- Garin M. Family size. Family type and student achivment: croos national difference and the role of socioeconomic and school factors. Journal of Comparative Family study. 2006;37 (1): 1-8.